

Rok 1917.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CIII. — Wydana i rozesłana dnia 12. czerwca 1917.

Treść: M 253. Ustawa, tycząca się regulaminu Rady państwa.

253.

Ustawa z dnia 11. czerwca 1917,
tycząca się regulaminu Rady państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa zarządzam, jak poniżej podano, zmieniając § 23. ustawy z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, którym zmieniono ustawę zasadniczą o reprezentacjach państwa z dnia 26. lutego 1861, jakoteż uchylając ustawę z dnia 12. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 94, tyczącą się regulaminu Rady państwa, ustawę z dnia 7. czerwca 1861, Dz. u. p. Nr. 63, tyczącą się dyet i kosztów podróży członków Izby posłów Rady państwa, oraz ustawę z dnia 19. marca 1874, Dz. u. p. Nr. 22, tyczącą się wymierzania kosztów podróży członkom Izby posłów Rady państwa:

W Izbie posłów ma miejsce i głos każdy poseł, zaopatrzony świadectwem wyboru (certifikatem wyborczym), albo wступujący do Izby zastępca, i to tak długo, jak długo jego wyboru nie uzna Izba za nieważny lub jak długo nie przestanie być członkiem z innej przyczyny; to samo odnosi się do każdego posła lub zastępcy, któremu odmówiono wydania świadectwa wyboru, którego wybór jednak uznała Izba za ważny (ordinacja wyborcza do Rady państwa § 41.).

Każdy poseł ma oddać kancelarii Izby posłów swoje świadectwo wyboru przed wstąpieniem do Izby.

Kancelaria wystawia każdemu posłowi przy użyciu przyniesionej przezeń fotografii dokument, który należy uważać na równi z każdym innym urzędowym papierem legitymacyjnym. Dla reszty bieżącego okresu wyborczego należy dokumenty te wystawiać natychmiast.

I. Otwarcie Rady państwa i ukonstytuowanie się obu Izb.

§ 1.

Dla odbycia każdej sesji okresu wyborczego gromadzą się obie Izby Rady państwa w swych salach posiedzeń w dniu, oznaczonym w cesarskim piśmie, zwołującem je, i o godzinie, podanej do wiadomości przez kancelaryę Izb.

§ 2.

W Izbie panów przedstawia wyznaczony przez Cesarza Minister z początkiem każdej sesji mianowany przez Cesarza prezydenta i wiceprezydentów, poczem prezydent obejmuje przewodnictwo.

W Izbie posłów obejmuje przewodnictwo ten członek Izby, który jest do tego powołany według regulaminu tej Izby.

Na wezwanie przewodniczącego ślubują następnie nowi członkowie każdej Izby wierność i posłuszeństwo Cesarzowi, niezłomne przestrzeganie ustaw zasadniczych oraz wszystkich innych ustaw i sumienne wypełnianie swoich obowiązków; ślubowanie to następuje przysięgę.

Członkowie, później wступujący, ślubują to przy swem wstąpieniu.

Jeżeli mianowany prezydent Izby panów lub powołany do przewodnictwa członek Izby posłów są nowo wступającymi członkami swej Izby, to składa ślubowanie prezydent Izby panów przed otwarciem sesji w ręce Cesarza, a powołany do przewodnictwa członek Izby posłów przed objęciem przewodnictwa w ręce Ministra, wyznaczonego przez Cesarza.

§ 3.

W pierwszej sesji okresu wyborczego, a jeżeli tak Cesarz zarządzi, także w późniejszych sesjach, odbywa się już po złożeniu ślubowania w obu Izbach uroczyste otwarcie Rady państwa. Dokonane go w obecności obu Izb Cesarz we własnej osobie albo delegacya, wyznaczona do tego przez Cesarza, która zebraną Radę państwa powita orędziem cesarskiem.

§ 4.

Na pierwszej sesji okresu wyborczego przed siebie Izba posłów po uroczystem otwarciu Rady państwa przedewszystkiem zbadanie wyborów.

W tym celu podzieli się Izba w czasie posiedzenia losem na dziewięć oddziałów, które ile możliwości mają mieć równą ilość członków.

Akta poszczególnych wyborów zostaną również w czasie posiedzenia Izby przekazane losem tym oddziałom Izby ile możliwości w równej ilości.

Jeżeli poseł znajduje się w oddziale, któremu zbadanie jego wyboru przydzielono, to nie wolno mu być obecnym przy obradach nad jego wyborem.

§ 5.

Spisy wyborów, przeciw których ważności nie wniesiono zarzutów w czasie przepisanym (ustęp 4.) i przeciw którym także nie podnosi żadnych wątpliwości większość tego oddziału Izby, któremu ich zbadanie przydzielono, zostaną wręczone prezydentowi Izby.

Ten ostatni przedkłada spisy Izbie, a ta bez debaty albo uzna wybór za ważny, albowiem przekaże

akta wyboru do sprawozdania komisji dla badania wyborów, wybranej z pośród członków Izby.

Taksamo przekazuje się do sprawozdania tej komisji akta wyborów, przy których odmówiono wygotowania świadectwa wyboru (§ 38. ordynacji wyborczej do Rady państwa), następnie przeciw którym wniesiono zarzuty albo co do których ważności większość odnośnego oddziału Izby ma wątpliwości, a wreszcie akta wyborów uzupełniających, dokonanych w ciągu okresu wyborczego. O wyborach, co do których odmówiono wygotowania świadectwa wyboru, ma komisja zdać sprawę do dni czternastu.

Zarzuty przeciw ważności wyboru należy wniesić do prezydium Izby posłów najdalej do dni trzech po uroczystem otwarciu Rady państwa, zarzuty przeciw ważności wyboru uzupełniającego do dni czternastu po wyborze, gdyż w przeciwnym razie zarzuty te nie będą uwzględnione.

Zarzuty, tyczące się braku wybieralności u wybranego w myśl § 7. ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa albo w myśl §§ 7. i 8. ordynacji wyborczej do Rady państwa, można wnosić każdego czasu, a nawet po uznaniu wyboru przez Izbę za ważny.

Izba rozstrzyga po myśli § 41. ordynacji wyborczej do Rady państwa o ważności każdego wyboru.

Jeżeli wybór jakiegoś posła lub zastępcy, któremu odmówiono wygotowania świadectwa wyboru, zostanie uznany za ważny, to ma go wezwać prezydent do wstąpienia do Izby posłów na podstawie § 41. ordynacji wyborczej do Rady państwa.

§ 6.

Jeżeli wybór jakiegoś posła uznano za nieważny;

jeżeli jakiś poseł nie złoży przepisanego w § 2. ślubowania albo chce go złożyć z ograniczeniami lub z zastrzeżeniami;

jeżeli jakiś poseł przez dni trzydzieści zwleka ze wstąpieniem do Izby albo przez trzydzieści dni bez urlopu lub od chwili upływu urlopu przez tyleż dni nie zjawia się na posiedzeniach Izby, a wezwaniu prezydenta wystosowanemu doń publicznie oraz w Izbie po upływie tych dni trzydziestu, aby w ciągu dalszych dni trzydziestu zgłosił się osobiście lub nieobecność swoją usprawiedliwił, nie uczyni zadość,

to przestaje on być członkiem Izby posłów.

II. Tok czynności w obu Izbach.

§ 7.

Rząd może wnosić swoje przedłożenia w jednej lub w drugiej Izbie. Tylko przedłożenia skarbowe i ustawa o poborze rekrutów muszą być wniesione w Izbie posłów.

Przy ustalaniu porządku dziennego jednej z izb mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi przedmiotami, o ile obrada nad nimi nie jest jeszcze w toku, przedłożenia rządowe, wniesione w tej Izbie albo też nadeszłe do niej jako uchwały drugiej Izby.

Przedłożenia rządowe i uchwały, nadchodzące z jednej Izby do drugiej, nie potrzebują wcale poparcia i nie można ich bez dyskusji odrzucić.

Jeżeli wnioski komisyi albo wydziału co do tego rodzaju przedłożeń lub uchwał różnią się od nich całkowicie lub w niektórych częściach, to w razie nieprzyjęcia tych odmiennych brzmień, poddaje się pod głosowanie przedłożenia albo uchwały jeszcze w ich pierwotnym brzmieniu.

Rząd może przedłożenia swe każdego czasu zmienić albo cofnąć, a żadnemu członkowi nie wolno ich podtrzymywać dla dalszego kontynuowania.

§ 8.

Posiedzenia obu Izb są publiczne.

Każda Izba ma prawo wykluczyć wyjątkowo jawnosć, jeżeli zażąda tego prezydent albo w Izbie posłów przynajmniej pięćdziesięciu, zaś w Izbie panów przynajmniej dziesięciu członków i zostanie to uchwalonem przez Izbę po usunięciu słuchaczy (ustawa zasadnicza o reprezentacji państwa § 23.).

Obecność liczby członków, potrzebnej w myśl § 15. ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa do ważności uchwały Rady państwa, jest wymaganą w obu Izbach tylko przy głosowaniu i wyborach.

Jeżeli w jednej z Izb nie można przedsięwziąć głosowania albo wyboru z tego powodu, że Izba nie jest zdolną do powięcienia uchwały, w takim razie zamyka prezydent posiedzenie albo przerewa je na pewien czas.

§ 9.

Prezydent czuwa nad tem, aby zachowano godność i prawa Izby, aby wypełniono zadania, należące do Izby, i aby obrady toczyły się z unikaniem wszelkiej niepotrzebnej zwłoki.

Prezydent stosuje regulamin, uważa na jego przestrzeganie i stara się o utrzymanie spokoju i porządku w sali posiedzeń i w innych lokalach Izby.

§ 10.

Prezydenci obu Izb zatwierdzają w porozumieniu ze sobą wydatki, wspólne obu Izbom, w ramach budżetu, ustalonego w sposób konstytucyjny. Wydatki dla każdej Izby z osobna zatwierdza jej prezydent.

Rząd ustanawia urzędników i służących każdej Izby w porozumieniu z prezydentem tej Izby, zaś urzędników i służących, wspólnych obu Izbom, w porozumieniu z oboma prezydentami.

Ubikacyami budynku Rady państwa, wspólniemi obu Izbom, rozporządzają obaj prezydenci wspólnie, a ubikacyami każdej Izby z osobna rozporządza jej prezydent.

Odstąpienie ubikacyi na inne cele, a nie na czynności Rady państwa, może nastąpić tylko w porozumieniu z rządem.

§ 11.

Ministrowie, szefowie władz centralnych i zastępcy rządu mogą po myśli § 20. ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa także częściej zabierać głos na posiedzeniach obu Izb oraz komisyi i wydziałów, jednak bez przerwania mowcy. Wolno im odczytywać pisemnie ułożone referaty.

§ 12.

Ministrowie i szefowie władz centralnych mają prawo jawić się na posiedzeniach komisji i wydziałów dla udzielania wyjaśnień i informacji co do przedłożeń rządowych i co do innych przedmiotów obrad.

Komisje i wydziały mają prawo żądać od Ministrów i szefów władz centralnych takich wyjaśnień i informacji i zapraszać ich na swe posiedzenia dla udzielenia tychże.

Ministrom i szefom władz centralnych przysługuje w obu przypadkach prawo wydelegowania zastępcy.

§ 13.

Komisye i wydziały obu Izb mają prawo prosić za pośrednictwem prezydenta swej Izby Ministrów i szefów władz centralnych o wdrożenie dochodzeń. Tak samo mają one prawo za pośrednictwem prezydenta Izby wzywać znawców lub świadków dla ustnego ich przesłuchania, alboteż, kazać wezwać ich do złożenia pisemnej opinii lub świadectwa.

Jeżeli znawca albo świadek wezwaniu zadość nie uczyni, to należy na prośbę prezydenta spowodować jego doprowadzenie przez władze polityczną.

§ 14.

Obie Izby znoszą się ze sobą albo ustnie za pośrednictwem wysłanników albo pisemnie przez swych prezydentów z podpisem protokolanta.

Przedłożenia rządowe i wnioski, odrzucone przez Izbę, do której je wniesiono, nie będą udzielane drugiej Izbie.

Uchwały jednej Izby, przyjmujące przedłożenia rządowe i wnioski, do których skuteczności wymagana jest zgoda obu Izb, będą udzielane drugiej Izbie. Jeżeli druga Izba przystąpi do uchwały bez zmiany, to odstępuje się ją natychmiast rządowi. Izba, która pierwsza uchwałę powzięła, będzie informowana o tem przesłaniu.

Jeżeli przystąpienie nastąpi tylko ze zmianami, w takim razie uchwała wraca do Izby, w której najpierw przeprowadzono obrady. Wzajemne udzielanie jej sobie będzie trwało aż do uzyskania porozumienia co do zmiany.

Jeżeli Izba zupełnie odmówi przystąpienia do uchwały, to należy o tem uwiadomić tę Izbę, która pierwsza uchwałę powzięła.

Jeżeli uchwała Izby dotyczy przedmiotu, co do którego w myśl ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa (§ 15., ustęp drugi) albo w myśl ordynacji wyborczej do Rady państwa (§ 42.) może zapaść uchwała tylko większością, osobno ustanowioną, natenczas należy uwiadomić drugą Izbę także o tej okoliczności, że uchwała przyszła do skutku wymaganą w myśl ustawy większością głosów.

O odrzuceniu przedłożenia rządowego należy natychmiast uwiadomić rząd bez względu na to, czy odrzucenie nastąpiło już w jednej Izbie, czy też dopiero w drugiej.

§ 15.

Jeżeli co do preliminarza państwowego, co do innej ustawy skarbowej, ustawy o poborze rekruta albo co do przedłożenia rządowego, którego załatwienia nie można odroczyć, nie da się osiągnąć zgody obu Izb, w takim razie zbiera się wydział Rady państwa, do którego wybiera każda Izba po piętnastu członków.

Wniosek o ustanowienie wydziału Rady państwa można postawić w każdej z obu Izb, skoro co do danego przedmiotu w każdej Izbie powzięto przynajmniej dwa razy uchwałę. Jeżeli taki wniosek został uchwalony przez jedną Izbę, to nie może go druga Izba odrzucić.

Wydział wybiera dwóch przewodniczących, jednego z członków izby panów i jednego z członków Izby posłów; przewodniczą oni na przemian. O przewodnictwie na pierwszym posiedzeniu rozstrzyga los.

Głosowania odbywają się kartami do głosowania, opiewającymi: „tak“ lub „nie“.

Członkowie obu Izb mogą być, jako słuchacze, obecnymi na obradach wydziału. Prezydenci obu Izb mają prawo uczestniczyć w nich z głosem doradczym.

Wydział winien zdać wspólne sprawozdanie, przychodzące natychmiast pod obrady w tej Izbie, która pierwsza o tym przedmiocie powzięła uchwałę.

§ 16.

Interpelacye, jakie członek Izby chce wystosować do któregoś z Ministrów, należy wrzucić na piśmie prezydentowi, zaopatrzone przynajmniej dziesięcioma własnoręcznymi podpisami; interpelacyje te udziela się natychmiast interpelowanemu.

Zostaną one w dosłownem brzmieniu drukowane i rozdzielone między członków Izby i staną się przez to częścią składową publicznych obrad Rady państwa (ustawa prasowa § 28.).

Odczytanie interpelacyji odbywa się tylko na zarządzenie prezydenta.

Interpelowany może odpowiedzieć ustnie albo pisemnie alboteż odmówić odpowiedzi, napiąwszając przyczyny.

Pisemnie udzielone odpowiedzi albo odmowy odpowiedzi zostaną bez odczytywania wydrukowane i rozdzielone między członków Izby. Także

takie odpowiedzi stanowią część składową publicznych obrad Rady państwa (ustawa prasowa § 28.).

§ 17.

Prośby i inne podania do jednej z obu Izb należy przyjmować tylko wtedy, jeżeli wniesie je jeden z członków Izby. Nie będą one odczytywane ani drukowane.

Pisma te nie należą do obrad Rady państwa po myśli § 28. ustawy prasowej.

III. Odszkodowania dla członków Izby posłów.

§ 18.

Członkowie Izby posłów otrzymują odszkodowanie za wydatki, spowodowane wykonywaniem swych mandatów.

Odszkodowanie to wymierza się dla każdego członka na 1000 koron miesięcznie. Będzie ono wypłacane przez cały okres wyborczy, poczynając od tego miesiąca, w którym poseł złoży ślubowanie, a to z góry na początku każdego miesiąca. Miesiąc zaczęty uważa się za cały.

Pobieranie odszkodowania nie doznaje przerwy wskutek pełnienia służby wojskowej albo wskutek osobistego świadczenia wojennego.

§ 19.

Prezydent i wiceprezydenci Izby posłów pobierają przez cały czas trwania swojej działalności urzędowej odszkodowanie, ustanowione w § 18., oraz należytą urzędową, którą się wymierza dla prezydenta na 1000 koron miesięcznie, a dla każdego wiceprezydenta na 500 koron miesięcznie.

Należytą urzędową należą się prezydentowi i wiceprezydentom począwszy od tego miesiąca, w których Izba ich wybrała.

Miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Prezydentowi należy się ponadto urzędowe mieszkanie i powóz.

§ 20.

Członkowie Izby posłów mają prawo do rocznych kart wolnych dowolnej klasy, od których nie opłacają żadnych podatków ani należytości, 1. dla wszystkich linii austriackich kolei państwowych i kolei, znajdujących się w prywatnym posiadaniu, z wyłączeniem kolei wązkotorowych

(ustawa z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.) i 2. dla wszystkich linii żeglugi parowej, o ile linie te służą ruchowi osobowemu między częściami austriackiego obszaru państwowego.

Za te karty należy uiszczać interesowanym zarządom stosowne odszkodowanie, ustanawiane corocznie przez rząd, na rachunek wydatków na Radę państwa.

§ 21.

Żadnemu z członków Izby posłów nie wolno rzec się należącego się mu odszkodowania ani należytości urzędowej.

Odszkodowanie i należytości urzędowe są wolne od podatków, od należytości i od egzekucji.

IV. Znoszenie się na zewnątrz.

§ 22.

Deputacyi nie dopuszcza się ani na posiedzenia żadnej z obu Izb ani też na posiedzenia ich oddziałów, komisy lub wydziałów.

Deputacye jednej z Izb do Najwyższego Dworu wolno wysyłać tylko za zezwoleniem cesarskiem.

§ 23.

Na zewnątrz wolno obu Izbom i ich oddziałom, komisjom i wydziałom, wyjątki przypadki, przewidziane w § 14. tej ustawy i w § 14. ustawy z dnia 30. lipca 1867, Dz. u. p. Nr. 104, o traktowaniu obszernych ustaw, znosić się tylko przez prezydentów Izb i tylko z Ministrami i szefami władz centralnych. Nie mają one w szczególności prawa znosić się bezpośrednio z reprezentacyją krajową lub wydawać jakiegokolwiek rodzaju obwieszczeń.

V. Postanowienia końcowe.

§ 24.

Dla prowadzenia czynności bieżących i dla przygotowania następnej sesji trwa nadal działalność urzędowa prezydenta i wiceprezydentów każdej Izby po zamknięciu sesji albo po upływie

okresu wyborczego jakoteż w razie rozwiązania Izby posłów, to tak długo, jak długo nie zmieni Izby posłów, a to aż do ponownego zebrania się go uchwała Izby.
Rady państwa.

§ 25.

Postanowienia tej ustawy należy włączyć do regulaminu każdej Izby, o ile one do niej się odnoszą.

Regulamin każdej Izby, o ile ustaliła go sama Izba, pozostaje w mocy przy ponownym zebraniu się Rady państwa po upływie sesji albo okresu wyborczego jakoteż w razie rozwiązania

§ 26.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Laxenburg, dnia 11. czerwca 1917.

Karol wkr.

Clam-Martinic wkr.

Handel wkr.